

 MEDIPE

SAMOUCZEK

JĘZYK NIEMIECKI

www.medipe.pl

DOBRE RADY

1

2

Ucz się systematycznie – minimum 20 minut dziennie.

Wykorzystaj skojarzenia – staraj się każdy nowy wyraz z czymś kojarzyć. Przekonasz się, jak szybko będziesz uczyć się nowych słówek.

3

4

Podkreślaj, przepisz, koloruj – ponad 40% z nas to wzrokowcy; zapamiętujemy poprzez pisanie, czytanie i patrzenie.

Czytaj na głos – musisz oswoić się z nowym językiem i faktem, że w nim mówisz.

5

6

W domu **przyklejaj karteczki** z niemieckimi nazwami na odpowiadające im przedmioty.

Przygotuj własnoręcznie fiszki, czyli małe karteczki z nowymi zwrotami - z jednej strony w języku niemieckim, z drugiej - w języku polskim.

7

8

Pamiętaj - każdy ma zdolności językowe, a ćwiczenie czyni mistrza!

Nie taki diabeł straszny, jak go malują.

SPIS TREŚCI

Podstawowe zwroty w języku niemieckim

4

Meine Familie – moja rodzina

8

Die Zahlen – liczebniki

10

Die Uhrzeit – czas

12

Wetter – pogoda

15

Ordnung muss sein – dom i zajmowanie się nim

16

Essen und Trinken – jedzenie i picie

18

Einkäufe – zakupy

22

Ich bin Betreuerin – jestem Opiekunką

25

Ich brauche Hilfe – wzywanie pomocy

27

PODSTAWOWE ZWROTY W JĘZYKU NIEMIECKIM

Willkommen in Deutschland – Witamy w Niemczech

W języku niemieckim w zależności od pory dnia i regionu używa się różnych zwrotów na przywitanie:

Guten Morgen [guten morgen] – Dzień dobry! (do godziny 11.00)

Guten Tag [guten tag] – Dzień dobry! (od 11.00 do 18.00)

Grüß Gott [grys got] – Szczęść Boże/Dzień dobry (południe Niemiec i Austria)

Hallo! [halo] – Cześć

Guten Abend [guten abend] – Dobry wieczór! (od 18.00)

Możemy spotkać się także z:

Morgen [morgen] – Dzień dobry (potocznie)

Moin [moin] – Dzień dobry (potocznie na północy Niemiec)

Na pożegnanie powiemy:

Auf Wiedersehen [auf wiedazejen] – Do widzenia

Tschüss [czys] – Cześć!

Gute Nacht [gute nacht] – Dobranoc!

Bis später/Bis Bald [bis szpejta/bis bald] – Do później!

Pamiętaj, aby rano zawsze przywitać swojego

Podopiecznego:

Guten Morgen, Frau/Herr Schmidt [guten morgen fra/her szmyt] – Dzień dobry Pani/Panie Schmidt

Haben Sie gut geschlafen? [haben zi gut geszfalen] – Czy dobrze Pan/Pani spał/a?

Wie geht's Ihnen [wi gejts inen] – Jak się Pan/Pani miewa?

Gdy przyjedziesz do domu Podopiecznego, przedstaw się i powiedz kilka słów o sobie. Pamiętaj - pierwsze wrażenie jest bardzo ważne.

Wie heißen Sie? [wi hajsen zi] – Jak się Pan/Pani nazywa?

Ich heiße ... [iś hajse ...] - Nazywam się ...

Ich bin ... [iś bin...] - Jestem ...

Woher kommen Sie? [woher komenzi] – Skąd Pan/ Pani pochodzi?

Ich komme aus ... [iś kome aus] – Pochodzę z ...

Wo wohnen Sie? [wo wonen zi] – Gdzie Pan/Pani mieszka?

Ich wohne in ... [iś wone in...] - Mieszkam w ...

Wie alt sind Sie? [wi alt zind zi] – Ile Pan/Pani ma lat?

Ich bin Jahre alt. [iś bin ... jare alt] – Ja mam ... lat.

Haben Sie Kinder? [haben zi kinda] – Czy ma Pani/Pan dzieci?

Ja, ich habe ... Kinder. [ja. iś habe ... kinda] – Tak, mam ... dzieci.

Nein, ich habe keine Kinder. [najn, iś habe kajne kinda] – nie, nie mam dzieci.

Sind Sie verheiratet? [zind zi ferhajratet] – Czy jest Pan/Pani żonaty/zamężna?

Ja, ich bin. [ja iś bin] – Tak, jestem.

Nein, ich bin nicht. [najn, iś bin nyšt] – Nie, nie jestem.

Ich bin ledig [iś bin lediś] – Jestem wolna/y.

Ich bin geschieden [is bin gesziden] – Jestem rozwiedziona/rozwiedziony.

Ich bin verwitwet. [iś bin ferwitwet] – Jestem wdową/wdowcem.

Ich heiße Monika. – Nazywam się Monika.

Ich komme aus Polen. – Pochodzę z Polski.

Ich wohne in Wrocław. – Mieszkam we Wrocławiu.

Ich bin 50 Jahre alt. – Mam 50 lat.

Ich habe 2 Kinder. – Mam dwoje dzieci.

Ich bin verheiratet. – Jestem zamężna/żonaty.

Dziękuję i proszę w języku niemieckim:

Bitte! [byte] – Proszę!

Bitte schön [byte szyn] - Proszę bardzo!

Danke [dankel] – Dziękuję!

Danke schön [danke szyn] – Dziękuję bardzo!

Sytuacja, w której nie rozumiemy przekazu informacji, może się nam zdarzyć nawet podczas używania języka ojczystego. Jak poradzić sobie z niemieckim?

W takich sytuacjach pomogą nam poniższe zwroty:

Ich verstehe nicht [iś ferszteje ništ] – Nie rozumiem.

Wiederholen Sie, bitte [widerholen zi byte] – Proszę powtórzyć.

Noch einmal, bitte [noch ajnmal, byte] – Proszę, jeszcze raz.

Sprechen Sie bitte langsamer [szpresien zi byte langzama] – Proszę mówić wolniej.

Sagen Sie das bitte anders [zagen zi das byte anders] – Proszę powiedzieć to inaczej.

Wie heißt das auf Deutsch? [wi hajst das ałf dojcz] – Jak nazywa się to po niemiecku?

Przykład rozmowy, która może odbyć się po Twoim przyjeździe do Podopiecznego.

Betreuerin (Opiekunka): Guten Tag. Ich heiße Maria Kowalska. Es ist sehr nett Ihnen kennenzulernen. [guten tag .iś hajse maria kowalska. Es yst zer net inen kennenculernen]

Dzień dobry. Nazywam się Maria Kowalska. Miło mi Panią/Pana/ Państwa poznać.

Seniorin (Seniorka): Hallo, Maria! Ich bin Eva Möller. Herzlich willkommen! Wie war die Reise? [halo Maria. Iś byn efa myla. Hercliś wilkomen. Wi war di rajze]

Witaj Maria! Ja jestem Ewa Möller. Serdecznie witam! Jak podróż?

B: Danke, alles in Ordnung! [danke, ales in ordnung]

Dziękuję, bez problemów.

S: Sie sprechen richtig gut Deutsch. [zi szpresien rištiś gut dojcz]

Dobrze mówi Pani po niemiecku.

B: Danke. [danke]

Dziękuję.

S: Erzählen Sie bitte kurz über sich selbst. [lercejlen zi byte kurc yber siś zelbst]

Proszę opowiedzieć krótko o sobie.

B: Ich bin 48 Jahre alt, wohne in Wrocław. Ich bin verheiratet und habe 2 Kinder. [iš byn achtundfirciś jare alt, wone in wrocław. İś byn ferhajatet und habe cwaj kindal]

Mam 48 lat, mieszkam we Wrocławiu. Jestem mężatką i mam 2 dzieci.

S: Sind Sie zum ersten Mal in Deutschland? [zind zi cum ersten mal in dojczland]

Czy Pani jest pierwszy raz w Niemczech?

B: Ja, ich war noch nie in Deutschland. [ja, iš war noch ni in dojczland]

Tak, jeszcze nigdy nie byłam w Niemczech.

S: Sind Sie müde? [Zind zi mydel]

Czy jest Pani zmęczona?

B: Ja, ich bin müde. [ja, iš byn mydel]

Tak, jestem zmęczona.

S: Ihr Zimmer ist hier. Schlafen Sie gut. Morgen zeige ich Ihnen alles. [İja cyma yst hİja. Szlafen zi gut. Morgen cajge İś inen ales]

Tu jest Pani pokój. Proszę się dobrze wyspać. Jutro wszystko Pani pokażę.

B: Danke. Gute Nacht. [danke, gute nacht]

Dziękuję. Dobranoc.

B: Gute Nacht. [gute nacht]

Dobranoc.

MEINE FAMILIE – MOJA RODZINA

Rodzina to ważny temat rozmów z Seniozem.

Członkowie rodziny :

- Familie** [familje] – rodzina
- Mutter** [muta] – matka
- Mutti** [muti] – mama
- Vater** [fata] – ojciec
- Papa** [papa] – tata
- Kind** [kind] – dziecko
- Kinder** [kinda] – dzieci
- Ehemann** [ejeman] – mąż
- Ehefrau** [ejefrat] – żona
- Tochter** [tochta] – córka
- Sohn** [zon] – syn
- Schwester** [szewesta] – siostra
- Bruder** [bruda] – brat
- Geschwister** [geszwista] – rodzeństwo
- Großmutter** [grosmuta] – babka
- Oma** [oma] – babcia
- Großvater** [grosfata] – dziadek
- Opa** [opa] – dziadziuś
- Enkel** [enkel] – wnuk
- Enkelin** [enkelin] – wnuczka
- Enkelkinder** [enkelkinda] – wnuki
- Tante** [tante] – ciotka
- Onkel** [onkel] – wujek

Pomocne pytania:

Wer ist das? [wer yst das] – Kto to jest?

Das ist [das yst] – To jest ...

Das ist mein Ehemann. [das yst majn ejeman] – To jest mój mąż.

Das ist meine Ehefrau. [das yst majne ejefrat] – To jest moja żona.

Wie heißt sie / er? [wi hajst zi/er] – Jak ona/on się nazywa.

Sie heißt Anna. [zi hajst Anna] – Ona nazywa się Anna.

Wie viele Geschwister haben Sie? [wi file geschwista haben zi] – Ile ma Pani/Pan rodzeństwa?

Ich habe zwei Schwestern. [iś habe cwaj szwestal] – Ja mam dwie siostry.
Wie heißen Ihre Enkelkinder? [wi hajsen ire enkelkindal] – Jak nazywają się Pani/Pana dzieci?

Aby opowiedzieć o członkach rodziny, potrzebujemy zaimków dzierżawczych, które wskazują nam „właściciela”. W języku niemieckim wyglądają one w następujący sposób:

Rodzaj męski i nijaki:

mein [majn] – mój
dein [dajn] – twój
sein [zajn] - jego
ihr [ija] – jej
unser [unza] – nasz
euer [oja] – wasz
ihr [ija] – ich
Ihr [iɪr]– Pana/Pani/Państwa

Rodzaj żeński:

meine [majne] – moja
deine [dajne] – twoja
seine [zajne] - jego
ihre [ire] – jej
unsere [unzere] – nasza
eure [ojre] – wasza
ihre [ire] – ich
Ihre [ire]– Pana/Pani/Państwa

DIE ZAHLEN - LICZEBNIKI

Liczby są bardzo ważną częścią nauki języka niemieckiego. Należy się z nimi dobrze zapoznać, gdyż spotykamy je w wielu aspektach życia codziennego.

Ogólne zasady:

- **od 0 do 10** – uczyliśmy się na pamięć, bo to podstawy dalszych liczb
- **11, 12 i 13** – to wyjątki
- **liczby od 14 do 19** tworzymy dodając do cyfry końcówkę **- zehn** [cejn] – czyli „naście”:
 $4 + 10 = 14$
vier + zehn = vierzehn
- **pełne dziesiątki** tworzymy przez dodanie końcówki **- zig** [ciś]
40 - vier + zig = vierzig
50 - fünf + zig = fünfzig
- **od 21 do 99** - liczebniki te czytamy od tyłu. Liczbę 21 w języku polskim czytamy dwadzieścia jeden, a w języku niemieckim jeden i dwadzieścia. Słowo **und** jest ważne i nie pomijamy go.
22 - zweiundzwanzig
45 - fünfundvierzig

Zahlen von 1 bis 100

0	null	10	zehn	20	zwanzig
1	eins	11	elf	21	einundzwanzig
2	zwei	12	zwölf	22	zweiundzwanzig
3	drei	13	dreizehn	23	dreiundzwanzig
4	vier	14	vierzehn	24	vierundzwanzig
5	fünf	15	fünfzehn	25	fünfundzwanzig
6	sechs	16	sechszehn	26	sechszwanzig
7	sieben	17	siebenzehn	27	siebenundzwanzig
8	acht	18	achtzehn	28	achtundzwanzig
9	neun	19	neunzehn	29	neunundzwanzig

30 **dreißig**
 31 **einunddreißig**
 32 **zweiunddreißig**
 33 **dreiunddreißig**
 34 **vierunddreißig**
 35 **fünfunddreißig**
 36 **sechsendreißig**
 37 **siebenunddreißig**
 38 **achtunddreißig**
 39 **neununddreißig**

60 **sechzig**
 61 **einundsechzig**
 62 **zweiundsechzig**
 63 **dreiundsechzig**
 64 **vierundsechzig**
 65 **fünfundsechzig**
 66 **sechsendsechzig**
 67 **siebenundsechzig**
 68 **achtundsechzig**
 69 **neunundsechzig**

90 **neunzig**
 91 **einundneunzig**
 92 **zweiundneunzig**
 93 **dreiundneunzig**
 94 **vierundneunzig**
 95 **fünfundneunzig**
 96 **sechsendneunzig**
 97 **siebenundneunzig**
 98 **achtundneunzig**
 99 **neunundneunzig**

40 **vierzig**
 41 **einundvierzig**
 42 **zweiundvierzig**
 43 **dreiundvierzig**
 44 **vierundvierzig**
 45 **fünfundvierzig**
 46 **sechsendvierzig**
 47 **siebenundvierzig**
 48 **achtundvierzig**
 49 **neunundvierzig**

70 **siebzig**
 71 **einundsiebzig**
 72 **zweiundsiebzig**
 73 **dreiundsiebzig**
 74 **vierundsiebzig**
 75 **fünfundsiebzig**
 76 **sechundsiebzig**
 77 **siebundsiebzig**
 78 **achtundsiebzig**
 79 **neunundsiebzig**

100 **einhundert**
 200 **zweihundert**
 357 **dreihundertsiebenundfünfzig**
 1000 **eintausend**
 2000 **zweitausend**
 3764 **dreitausendsiebenhundertvierundsechzig**

50 **fünfzig**
 51 **einundfünfzig**
 52 **zweiundfünfzig**
 53 **dreiundfünfzig**
 54 **vierundfünfzig**
 55 **fünfundfünfzig**
 56 **sechsendfünfzig**
 57 **siebenundfünfzig**
 58 **achtundfünfzig**
 59 **neunundfünfzig**

80 **achtzig**
 81 **einundachtzig**
 82 **zweiundachtzig**
 83 **dreiundachtzig**
 84 **vierundachtzig**
 85 **fünfundachtzig**
 86 **sechsendachtzig**
 87 **siebenundachtzig**
 88 **achtundachtzig**
 89 **neunundachtzig**

DIE UHRZEIT – CZAS

Godziny, dni tygodnia i miesiące są istotne w komunikacji. Teraz poznaj zwroty, które pomogą Ci w określaniu czasu i umawianiu terminów.

Podstawowe słowa:

gestern [gestern] – wczoraj

heute [hojtel] – dziś

jetzt [jetct] - teraz

später [spejtal] – później

morgen [morgen] – jutro

Tag [tag] – dzień

Welcher Tag ist heute? [welsia tag yst hojte?] - Jaki jest dziś dzień

Heute ist ... [hojte yst] – dziś jest ...

Montag [monatag] - poniedziałek

Dienstag [dinstag] - wtorek

Mittwoch [mytwoch] – środa

Donnerstag [donerstag] – czwartek

Freitag [frajtag] – piątek

Samstag [zamstag] - sobota

Sonntag [zontag] – niedziela

Jeżeli chcemy powiedzieć, że coś dzieje się w dany dzień, dodamy słówko **am** przed nazwą dnia.

Wann kommt meine Tochter? [wan komt majne tochtal] – Kiedy przyjdzie moja córka?

Deine Tochter kommt am Montag. [dajne tochta komt am Montag] – Twoja córka przyjdzie w poniedziałek.

Am stawiamy też przed:

Morgen - am Morgen [am morgen] – rano

Vormittag – am Vormittag [am formitag] – przed południe

Nachmittag – am Nachmittag [am nachmitag] – po południu

Abend – am Abend [am abend] – wieczorem

Vier Jahreszeiten [fjɪa jarescajten] – cztery pory roku

Frühling [frylɪŋ] - wiosna

Sommer [zomer] – lato

Herbst [herbst] – jesień

Winter [winta] – zima

Welche Jahreszeit haben wir? [welsie jarescajt haben wijal] – Jaką mamy porę roku?

Es ist Winter. [es yst winta] – Jest zima.

Monate [monate] – miesiące:

Januar [januta] – styczeń

Februar [februta] – luty

März [merc] – marzec

April [april] – april

Juni [juni] – czerwiec

Juli [juli] – lipiec

August [aʊgust] – sierpień

September [zeptemba] - wrzesień

Oktober [oktoba] – październik

November [nowemba] – listopad

Dezember [decemba] – grudzień

Jeżeli chcemy powiedzieć, że co się dzieje w danym miesiącu dodajemy **im**:

Im Mai – w maju

Im Juli – w lipcu

Jak zapytać o godzinę?

W języku niemieckim istnieją 2 możliwości zapytania o godzinę:

Wie spät ist es? [wi szpejt yst es?]

Wie viel Uhr ist es? [wi fil ʊta yst es?]

Es ist 9.00 Uhr /neun Uhr [es yst nojn ʊta] – Jest godzina 9.00

Es ist 9.05 Uhr /neun Uhr fünf [es yst nojn ʊta fynf] - Jest godzina 9.05

Es ist 9.15 Uhr /neun Uhr fünfzehn [es yst nojn ʊta fynfcajɪn]

– Jest godzina 9.15.

Es ist 9.30 Uhr/neun Uhr dreißig [es yst nojn ʊta drajsyʃ]

Es ist 9. 45 Uhr/ neun Uhr fünfundvierzig [es yst nojn ʊta fynfundfircyʃ]

W przypadku, gdy mówimy o godzinach popołudniowych (od 13.00 do 24.00), stosujemy zasadę jak w języku polskim:

Es ist 15 Uhr.

Es ist drei Uhr. [es yst dra:j ʊta]

Es ist fünfzehn Uhr. [es yst fynfca:jn ʊta]

W języku codziennym stosujemy często potoczne zwroty:

Vor [for] – przed

Nach [nach] – po

Viertel [firtel] – kwadrans

Halb [halb] – wpół do

8.30 – **Es ist acht Uhr dreißig oder Es ist halb neun** – Jest godzina ósma trzydzieści albo jest wpół do dziewiątej.

8.15 – **Es ist acht Uhr fünfzehn oder Es ist Viertel nach acht** – Jest godzina ósma piętnaście albo jest kwadrans po ósmej.

8.45 – **Es ist acht Uhr fünfundvierzig oder Es ist Viertel vor neun** – Jest godzina ósma czterdzieści pięć albo jest kwadrans przed dziewiątą.

WETTER (WETER) – POGODA

Pogoda to także ważny temat rozmów z Podopiecznym. Najważniejsze słownictwo:

Wie ist das Wetter heute? [wi yst da sweter hojtel] – Jaka jest dziś pogoda?

Die Sonne scheint. [di zone szajnt] – Świeci słońce.

Es regnet. [es regnet] – Pada deszcz.

Es schneit. [es schnajt] – Pada śnieg.

Es ist warm. [es yst warm] – Jest ciepło .

kalt [kalt] – zimno

heiß [hajs] - gorąco

frostig [frostig] – mroźnie

sonnig [sonniś] – słonecznie

bewölkt [bewylkt] – pochmurnie

windig [windiś] – wietrznie

nass [nas] – mokro

ORDUNG MUSS SEIN- DOM I ZAJMOWANIE SIĘ NIM

Najważniejsze słowa i zwroty związane z porządkami :

Haus [hats] – dom
Wohnung [wonung] – mieszkanie
Zimmer [cymal] – pokój
Küche [kuchnia] – kuchnia
Schlafzimmer [szlafcymal] – sypialnia
Wohnzimmer [woncymal] – salon
Toilette [tojele] - toaleta
Bett [bet] – łóżko
Schrank [szrank] – szafa
Tisch [tysz] – stół
Stuhl [sztul] – krzesło
Lampe [lampe] – lampa
Fernseher [fernzejer] – telewizor
Fenster [fenster] – okno
Tür [tyr] - drzwi
Schlüssel [szlysel] – klucz
Treppe [trepe] – schody

Wo ist... [wo yst] – Gdzie jest...

Schlafzimmer? – sypialnia

der Staubsauger? – odkurzacz

Was soll ich machen? [was zol is machen] – Co mam zrobić?

Ich bringe den Müll weg [is bringe den myl weg] – Wyrzucam śmieci.

Soll ich die Wäsche bügeln? [sol is di wesze bygeln] – Czy mam poprasować?

Soll ich das Zimmer lüften? [soll ich das Cymer luyften] – Czy mam przewietrzyć w pokoju?

Przydatne słówka:

oben [oben] – na górze

unten [unten] – na dole

rechts [rechts] – na prawo

links [links] – na lewo

dort [dort] – tam

hier [hija] – tu

20 słówek, z którymi będziesz mieć do czynienia na co dzień:

bügeln [bygeln]-
prasować

Fenster putzen
[fenster pucen]-
myć okna

Spülmaschine füllen [spylmaschine
fyllen]- wkładać naczynia do
zmywarki

backen [baken]-
piec

WC putzen [wc
pucen]- sprzątać
toaletę

nähen [nejen]-
szyć

Bett machen
[bet machen]-
ścielić łóżko

kochen [kochen]-
gotować

aufwärmen
[aufwermen]-
podgrzewać

einkaufen
[ajnkojfen]- robić
zakupy

staubsaugen
[sstaubsaugen]-
odkurzać

spülen [szpylen]-
zmywać

abtrocknen
[abtroknen]-
wycierać naczynia

Müll wegbringen [myll wegbringen]-
wynieść śmieci

braten [braten]-
smażyć

Kaffee kochen
[kafe kochen]-
robić kawę

aufwischen [aufwiszen]- wycierać
podłogę

Wäsche hängen [wesze hengen]-
wieszać pranie

kehren [kejren]-
zamiatać

waschen
[waszen]- prać

Sprytny zwrot:

Ich mache Ordnung [iś machte ordnung] – robię porządek

im Wohnzimmer [im woncyrna] – w sypialni

im Bad [im bad] – w łazience

im Garten [im garten] – w ogrodzie

in der Küche [in der kysiel] – w kuchni

ESSEN UND TRINKEN – JEDZENIE I PICIE

Do naszych codziennych zadań należy także gotowanie. Poniżej znajdziecie podstawowe słownictwo dotyczące jedzenia i picia.

Posiłki:

Das Frühstück [das fryszytk] – śniadanie

Das Mittagessen [das mytagesen] – obiad

Das Abendessen [das abendesen] – kolacja

Was essen Sie zum Frühstück? [was essen zi cum fryszytk] – Co je Pan/Pani na śniadanie?

Ich esse [iś esel] – ja jem:

Brot [brot] – chleb

Brötchen [brytsien] – bułkę

Butter [buter] – masło

Marmalade [marmelade] – dżem

Honig [honiś] – miód

Käse [kejzel] – ser żółty

Quark [kwark] – twaróg

Ei [aj] – jajko

Haferbrei [haferbraj] – owsiankę

Schinken [szinken] – szynkę

Wurst [wurst] – kiełbase

Tomate [tomate] – pomidor

Gurke [gurkel] – ogórek

Ich esse ein Brötchen mit Butter und Marmelade. [iś ese brytsien myt buter und marmelade] – Jem bułkę z masłem i dżemem.

Seniorzy w Niemczech jadają najchętniej śniadania na słodko. Często codziennie jedzą to samo – staraj się tego nie zmieniać.

Was kochen Sie heute zu Mittag? [was kochen zi hojte cu mytag] – Co gotuje dziś Pani na obiad?

Ich koche [iś koche] – ja gotuję :

Suppe [zupe] – zupę

Kartoffeln [kartofeln] – ziemniaki

Fleisch [flajs] – mięso

Fisch [fisz] – ryba

Reis [rajs] - ryż

Nudeln [nudeln] – makaron

Salat [zalat] – sałatę

Was möchten Sie trinken? [was myšten zi trinken] – Co chce Pani/Pan pić?

Ich möchte [iś myšten] – Ja chcę:

Tee [tee] – herbatę

Kaffee [kafe] – kawę

Apfelsaft [apfelzaft] – sok jabłkowy

Wasser [wasa] – wodę

Cola [kola] – colę

Przydatne zwroty:

Was möchten Sie essen? [was myšten zi esen] – Co chciałby Pan/chciałaby Pani zjeść?

Was essen Sie gerne? [was esen zi gerne] – Co je Pan/Pani chętnie?

Was trinken Sie gerne? [was trinken zi gerne] – Co pije Pan/Pani chętnie?

Haben Sie Hunger? [haben zi hunger] – Czy jest Pan/Pani głodny/głodna?

Haben Sie Durst? [haben zi durst] – Czy chce się Panu/Pani pić?

Das Mittagessen ist bereit. [das mytagesen yst berajt] – Obiad jest gotowy.

Das dürfen Sie nicht essen. [das dyrfen zi ništ esen] – Tego nie wolno Panu/Pani jeść.

Ich habe eine leckere Tomatensuppe gekocht. [iś habe ajne lekere tomatenzup gekocht] – Ugotowałam pyszną zupę pomidorową.

W czym gotujemy?

Topf [topf] - garnek

Pfanne [pfane] - patelnia

Sztućce i podstawowe naczynia:

Gabel [gabel] - widelec

Löffel [lyfel] - łyżka

Messer [meser] - nóż

Teller [tela] - talerz

Glas [glas] - szklanka

Tasse [tase] - filiżanka

Kanne [kane] - dzbanek

Czasowniki związane z gotowaniem:

kochen [kochen] - gotować

backen [baken] - piec

braten [braten] - smażyć

dünsten [dynsten] - dusić

schälen [szejlten] - obierać

schneiden [sznajden] - kroić

rühren [ryren] - mieszać

Smaki:

mild [mild] - łagodny

scharf [szarf] - ostry

warm [warm] - ciepły

kalt [kalt] - zimny

salzig [zalcyś] - słony

süß [zys] - słodki

sauer [zauer] - kwaśny

fett [fet] - tłusty

mager [mager] - chudy

zu scharf [cu szarf] - za ostro

zu salzig [cu zalcyś] - za słony

Czasami mamy ochotę ugotować dla swoich Podopiecznych dania typowo polskie:

Piroggen [pirogen] lub **gefüllte Teigtaschen** [gefylte tajgtaschen] - pierogi

Biogos lub **Sauerkraut mit Fleisch, sehr lange gekocht** - bigos

Sauere Mehlsuppe [zauere melzupel] - żurek

Dialog: B- Betreuerin – Opiekunka, S – Seniorin – Seniorka

Betreuerin (Opiekunka): Frau Müller, was möchten Sie heute zum Frühstück essen? [fraft myla was myšten zi hojte cum fryszytk esen]

Pani Müller, co chciaaby Pani dziś zjeść na śniadanie?

Seniorin (Seniorka): Ich möchten ein Brot mit Käse und Tomate essen [iś myšte ajn brot myt kejze und tomate esen]

Ja chciaabym zjeść chleb z serem i pomidorem.

B: Und was möchten Sie zum trinken? [und was myšten zi cum trinken]

A co chciaaby Pani/Pan do picia?

S: Ich möchte einen Tee mit Zucker. [iś myšte einen tee myt cukal]

Ja chciaabym herbatę z cukrem.

B: Was essen wir heute zu Mittag? [was esen wija hojte cu mytag]

Co zjemy dziś na obiad?

S: Ich habe Lust auf Kartoffeln mit Fleisch und Salat. [iś habe lust auf kartofeln myt flajsz und zalat]

Ja mam ochotę na ziemniaki z mięsem i sałatę.

B: Gut, ich koche heute Katoffeln mit Fleisch und Salat. [gut, iś koche hojte kartofeln myt flajsz und zalat]

Dobrze, ugotuję dziś ziemniaki z mięsem i sałatkę.

S: Backen Sie einen Kuchen? [baken zi einen kuchen]

Upieczcie Pani jakieś ciasto?

B: Ja, ich backe Käsekuchen. [ja, iś backe kejkzekuchen]

Tak, upiekę sernik.

S: Was machen wir zum Abendbrot? [was machen wija cum abendbrot]

Co zrobimy na kolację?

B: Zum Abendbrot mache ich ein Brot mit Schinken, Käse und Gurke.

Na kolację zrobię chleb z szynką, serem i ogórkiem.

S: Gut.

Dobrze.

EINKÄUFE – ZAKUPY

Ich gehe einkaufen. [iś geje ajnkaufen] – Idę na zakupy.

Ich gehe [iś geje] – Ja idę:

in die Apotheke [in di apotejke] – do apteki

ins Geschäft [ins geszeft] – do sklepu

in die Bäckerei [in di bekeraj] – do piekarni

auf den Markt [aʊf den markt] – na targ

Ich brauche Geld für Einkäufe. [iś brauche geld fyr ajkojfel] – Potrzebuję pieniędzy na zakupy.

Was soll ich kaufen? [was soll is kauftən] – Co mam kupić?

Ich kaufe Fleisch und Kartoffel. [iś kaufe flajsz und kartofel] – Kupię mięso i ziemniaki.

Gdzie robimy zakupy:

die Metzgerei [di mecgeraj] – sklep mięsny

die Bäckerei [di bekeraj] – piekarnia

die Konditorei [di konditoraj] – cukiernia

Zwroty przydatne w sklepie :

Wie viel kostet ein Kilo Karotten? [wi fil kostet ajn kilo karoten] – Ile kosztuje kilogram marchewki.

Haben Sie Orangen? [haben zi oranžen] – Czy ma Pan/Pani pomarańcze?

Zwei Kilo Orangen, bitte. [zwej kilo oranžen bytel] – 2 kilo pomarańczy proszę.

Möchten Sie noch etwas? [mychte zi noch etwas] – Czy coś jeszcze?

Ich nehme drei Zitronen. [iś nejme draj citronen] – Wezmę 3 cytryny.

Das macht zusammen 6 Euro. [das macht cuzamen zeks ojro] – Razem 6 Euro.

Zahlen Sie bar oder mit der Kreditkarte? [calen si baar oda myt der kreditkarte]

– Czy płaci Pan gotówka czy kartą?

Dialog: K- Kunde [kunde]- klient, V – Verkäufer [ferkojfa] – sprzedawca

Verkäufer (V): Guten Tag, Sie wünschen bitte? [guten tag, zi wyszen bytel]

Dzień dobry, czego sobie Pani/Pan życzy?

Kunde (K): Guten Tag, ich nehme 2 Kilo Äpfel, 3 Bananen und Gurken. [guten tag, iśs nejme cwaj kilo epfel, drei bananen und gurken]

Dzień dobry, wezmę 2 kilo jabłek 3 banany i ogórki.

V: Wie viel Gurken möchten Sie? [wi fil gurken mychten zi]

Ile chce Pani/Pan ogórków?

K: Ein halbes Kilo bitte. [ajn hables kilo bytel]

Pół kilograma poproszę.

V: Bitte schön. Sonst noch etwas? [byte szyn. Zonst noch etwas]

Proszę bardzo. Czy coś jeszcze?

K: Ja, ich brauche noch Birnen. Haben Sie Birnen? [ja, iśs brauche noch birnen. Haben zi noch birnen]

Tak, potrzebuję jeszcze gruszki. Czy ma Pan /Pani gruszki?

V: Nein, die haben wir leider heute nicht. Möchten Sie vielleicht die Trauben probieren? Sie sind heute im Angebot und kosten nur 1.49 € pro Kilogramm. [najn, di haben wija lajda hojte niśt. Mychten zi filajśt di trauben probieren? Zi zind hojte im anbot und kosten nur ajn ojro nojnundvierciś]

Nie, dziś niesyty nie mamy. Może chciałby Pan/Pani spróbować winogrona? Dzisiaj są w ofercie i kosztują tylko 1.49 Euro.

K: Gut, dann nehme ich zwei Kilo Trauben. Die sind ganz süß. [gut dann nejme is cwaj kilo trauben. Di zind ganc zys]

Dobrze, więc wezmę dwa kilo winogrona. One są słodkie.

V: Gerne. Möchten Sie außerdem

noch etwas? [gerne mychten zi
auserden noch etwas]

Proszę. Czy życzy Pan/Pani sobie
poza tym cos jeszcze?

**K: Nein, danke. Das ist alles. Was
macht das zusammen?** [najn danke.
Das yst ales. Was macht das cuzamen]

Nie, dziękuję. To wszystko. Ile płacę?

V: 14,50 € bitte.

14,50 proszę.

K: Gut, ich bezahle mit Karte. [gut, is
becale myt karte]

Dobrze, zapłacę kartą.

**V: Natürlich, hier bitte PIN
eingeben und mit der grünen Taste
bestätigen.** [natyrliš, hija byte PIN
ajngaben und myt der grynyn taste
besztetigen]

Oczywiście, tu proszę podać PIN
i zatwierdzić zielonym przyciskiem.

**K: Vielen Dank und auf
Wiedersehen.** [filen dank und auf
widazejen]

Dziękuję i do widzenia.

V: Auf Wiedersehen. [auf widazejen]

Do widzenia.

ICH BIN BETREUERIN – - JESTEM OPIEKUNKĄ

Aby wykonywać pracę Opiekunki, należy nauczyć się słownictwa opisującego czynności oraz przedmioty związane z tą pracą.

Sprzęty pomocnicze:

Rollator [rollator] – balkonik

Rollstuhl [rolsztuł] – wózek inwalidzki

Lift [lift] – podnośnik

Pflegebett [pflegebet] – łóżko pielęgnacyjne

Czasowniki, które powinnaś znać:

helfen [helfen] – pomagać

waschen [waszen] – myć

baden [baden] – kąpać

anziehen [ancijen] – ubierać

ausziehen [auscijen] – rozbierać

betreuen [betrojen] – opiekować się

Jak zapytać czy Senior potrzebuje pomocy:

Brauchen Sie Hilfe? [brauchen zi hilfe] - Czy potrzebuje Pan/Pani pomocy?

Soll ich Ihnen helfen? [soll iś inen helfen] - Czy pomóc?

Liegen Sie bequem? [ligen zi bekwem] - Czy leży Pan/Pani wygodnie?

Proponujemy pomoc:

Ich helfe Ihnen beim Anziehen. [iś helfe inen bajm ancijen] – Pomogę Pan/Pani przy ubieraniu.

Wollen Sie auf die Toilette gehen? [wolen zi auf die Tojlete gejen] – Czy chce Pan/Pani skorzystać z toalety

Wir gehen jetzt Hände waschen. [wijsa gejen ject hende waszen] – Idziemy umyć ręce.

Halten Sie sich an meinem Arm fest. [halten zi zys an majnem arm fest] - Proszę się mocno chwycić mojego ramienia.

Ich helfe Ihnen sich in den Rollstuhl zu setzen [iś helfe inen ziś in den rolsztuł cu zecen] – Pomogę Panu/Pani usiąść w wózku inwalidzkim.

Brauchen Sie Hilfe beim Essen. [brauchen zi hilfe bajm essen] – Czy potrzebuje pani pomocy przy jedzeniu?

Soll ich das Fenster aufmachen? [zol ís das fenster aufmachen] – Czy mam otworzyć okno?

Soll ich das Fenster zumachen? [zol ís das fenster zumachen?] – Czy zamknąć okno?

Jak zapytać o ból:

Haben Sie Schmerzen? [haben zi szmercen] – Czy coś Pana/Panią boli?

Tut das Ihnen weh? [tut das inen wej] – Czy to boli?

Czas na lekarstwa:

Ich hole Ihnen die Medikamente [ís hole inen die medikamente] – Przyniosę Pani/Panu lekarstwa.

Zeit für Ihre Medizin [zajt fyr ire medicin] – Czas na lekarstwa.

Nehmen Sie die Tablette [nejmen zi di tablete] – Proszę wziąć tabletkę.

Schlucken Sie die Tablette jetzt. [szluken zi di tablete ject] – Proszę połknąć tabletkę.

Trinken Sie nach. [trinken zi nach] – Proszę popić.

Pamiętaj, spokojnym tonem głosu zawsze informuj Podopiecznego co będziesz robić. Poczuj się przy Tobie bezpieczniej.

Wir gehen jetzt Haare waschen [wija gejen ject hare waszen] – Teraz pójdziemy umyć włosy.

Wir nehmen den Rollator und gehen spazieren. [wija nejmen den rolator und gejen szpaciren] – Weźmiemy rollator i pójdziemy na spacer.

Ich messe die Temperatur [ís mese di temperatur] – Mierzę temperaturę.

Ich wechsle Ihnen die Windel [ís weksle inen di windel] – Zmienię Pani/Panu pieluchę.

Ich setze Sie auf den Toilettenstuhl [ís zetje zi auf den tojletensztul] – Posadzę Pana/Panią na toalecie.

Ich muss Sie waschen [ís mus zi waszen] – Muszę Pana/Panią umyć.

Ich decke Sie zu [ich deke zi cu] – Przykryję Pana/Panią.

O pomoc Senior może nas poprosić zwrotami:

Geben Sie mir [geben zi mijal] – Proszę mi dać/podać:

ein Glass Wasser [ajn glas wasal] – szklankę wody.

meinen Rollator [majnen rollator] – mój balkonik

meine Medikamente [majne medikamente] – moje lekarstwa

Bitte helfen Sie mir [bɪtə hɛlfən zi miː] – proszę mi pomóc:

beim Waschen. [bajm wasʃən] – przy myciu

auf die Toilette gehen. [auf di tojleːtə ɡeːn] – pójść do toalety.

ICH BRAUCHE HILFE – WZYWANIE POMOCY

Może zdarzyć się taka sytuacja, w której będziesz zmuszona wezwać pogotowie. W sytuacji stresowej możemy mieć kłopot z poprawną komunikacją z służbami ratowniczymi, dlatego przygotuj sobie kartkę z krótkim schematem rozmowy i danymi, takimi jak numer telefonu i adres. Miej ją zawsze przy sobie lub połów obok telefonu.

WEZWANIE POGOTOWIA

PRZEDSTAWIENIE SIĘ

Ich heiße Barbara Kowalska. Ich bin Betreuerin von Frau Müller.

[iś hajse Barbara Kowalska. Iś bin betrojerin von frau Myła.]

PODANIE DOKŁADNEGO ADRESU

Meine Adresse ist Poststraße 5, 12345 Berlin. [majne adrese yst postsztrase 5, 12345 Berlin]

PODANIE TELEFONU KONTAKTOWEGO

Meine Telefonnummer ist: 12 34 56 78. [majne telefonuma yst...]

KRÓTKI OPIS ZDARZENIA

Sie ist bewusstlos. [zi yst bewustlos] – Ona jest nieprzytomna.

Sie blutet. [zi blutet] – Ona krwawi.

Sie bewegt sich nicht. [zi bewegt ziś niśt] – Ona się nie rusza.

Sie atmet nicht. [zi atmet niśt] – Ona nie oddycha.

Dialog: B – Betreuerin – Opiekunka, N – Notruf – telefon alarmowy

Betreuerin (Opiekunka): Guten Tag, ich heiße Barbara Kowalska und ich bin Betreuerin von Frau Müller.

Ich brauche Hilfe. [guten tag iś hajse Barbara Kowalska und iś bin betrojerin bon frat Myla. Iś brauche hilfel]

Dzień dobry, nazywam się Barbara Kowalska i jestem Opiekunką pani Müller. Potrzebuję pomocy.

Notruf (Telefon alarmowy): Was ist passiert?

Co się stało?

B: Frau Müller ist bewusstlos. [Frat Myla ist bewusstlos]

Pani Müller straciła przytomność.

N: Ihre Adresse bitte. [Ihre Adresse bytel]

Proszę podać adres.

B: Poststraße 5, 12345 Berlin.

Poststraße 5, 12345 Berlin

N: Ihre Kontaktnummer bitte. [Ihre kontaktnuma bytel]

Poproszę numer kontaktowy.

B: 12 23 45 67 89

12 23 45 67 89

N: Der Rettungswagen kommt in 10 Minuten. [Der rettungswagen komt in cejn minuten]

Karetką będzie za 10 minut.

Rozmowa telefoniczna

Poniżej kilka typowych zwrotów, które możesz wykorzystać w rozmowach telefonicznych po niemiecku. Pamiętaj, że Niemcy nie odbierają telefonu słowami halo lub słucham, a podaniem swojego nazwiska.

Spreche ich mit Frau Kowalska? [szpresie is myt fraʊ kowalska] – Czy rozmawiam z Panią Kowalską?

Könnte ich bitte mit Frau Kowalska sprechen? [kynte is byte myt Fraʊ Kowalska szpresien?] – Czy mogę z Panią Kowalską porozmawiać?

Am Apparat [am aparat] – Przy telefonie.

Ja, das bin ich [ja das byn is] – Tak to ja.

Entschuldigung, mit wem spreche ich? [entschuldigung mit wem szpresie is] – Przepraszam, z kim rozmawiam?

Können Sie bitte wiederholen? [kynten zi byte wiedaholen] – Czy może Pan/Pani powtórzyć?

Sprechen Sie bitte langsamer [szpresien si byte langzama] – Proszę mówić wolniej.

Können Sie bitte etwas lauter sprechen? [kynten zi byte etwas laʊta szpresien] – Czy może Pan/Pani nieco głośniej mówić?

Entschuldigung, ich verstehe nicht – Przepraszam, nie rozumiem.

Ich wünsche Ihnen noch einen schönen Tag! [iʃwʏnsze ihnen noch ajnen szynen Tag] – Życzę Panu/Pani miłego dnia.

Danke, gleichfalls [danke glajʃfals] – Dziękuję, wzajemnie.

Auf Wiederhören [aʊf widahyren] – Do usłyszenia.

NOTATKI

MEDIPE

SKONTAKTUJ SIĘ Z NAMI

Wrocław

ul. Strzegomska 236A
54-432 Wrocław